

Kansliavdelningen

SOCIALTJÄNSTFÖRVALTNINGEN

Handläggare: Lisbeth Westerlund
Tfn: 08-508 25 016

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2004-09-02

SOCIALTJÄNSTNÄMNDEN
2004-09-21
DNR 111-244/2004

Till
Socialtjänstnämnden

Tillgänglighet för hörselskadade i socialtjänstförvaltningens lokaler
(1 bilaga)

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden godkänner redovisningen.
2. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen.

Dag Helin

Eddie Friberg

Sammanfattning

Kommunstyrelsens handikappråd har till stadens samtliga nämnder och handikappråd överlämnat en skrivelse från Hörselskadades förening i Stockholm om tillgänglighet för hörselskadade där samtliga nämnder och bolag uppmanas redovisa hur de tillgodoser hörselskadades behov inom sin verksamhet och vilka åtgärder de ämnar vidta för att rätta till eventuella brister och när de ska vara avhjälpna.

Förvaltningen kan utifrån den enkät som gjorts till verksamheterna konstatera att det finns en hög medvetenhet i förvaltningen om vikten av att beakta hörselskadades behov.

Bakgrund

Kommunstyrelsens handikappråd har till stadens samtliga nämnder och handikappråd överlämnat en skrivelse från Hörselskadades förening i Stockholm om tillgänglighet för hörselskadade. I skrivelsen uppmanas samtliga nämnder och bolag att redovisa hur de tillgodoser hörselskadades behov inom sin verksamhet och vilka åtgärder de ämnar vidta för att rätta till eventuella brister och när de ska vara avhjälpna.

Förvaltningen lämnar nedan en redovisning enligt ovanstående begäran. Samtliga verksamheter inom förvaltningen har fått frågan hur man beaktar hörselskadades behov inom sin verksamhet samt om man planerar åtgärder för att ytterligare förbättra tillgängligheten för hörselskadade.

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom kansliavdelningen.

Omfattningen av hörselskadade i Sverige

Hörselskadades Riksförbund redovisar att cirka en miljon svenskar har nedsatt hörsel. Av dessa är cirka 60 procent under 65 år. Denna grupp omfattar alltifrån vuxendöva till personer med lätt hörselnedsättning. Nästan 500 000 personer behöver hörapparat. Ännu fler behöver andra hörseltekniska hjälpmedel, till exempel förstärkning av dörr- och telefonsignaler.

Tillgänglighet handlar om rätten att vara delaktig. Rätten att vara med i samhällsgemenskapen och kunna utöva sina medborgerliga rättigheter och skyldigheter. Vi lever emellertid i ett samhälle som utgår ifrån att alla hör bra, därför finns det risk för att en miljon hörselskadade svenskar helt eller delvis uteslängs från jobb, studier, kultur, politik med mera. Det är angeläget att uppmärksamma behovet av hörseltekniska hjälpmedel för att möjliggöra delaktighet för hörselskadade.

Tillgänglighet för hörselskadade i socialtjänstförvaltningens lokaler

Svaren på frågan hur man beaktar hörselskadades behov inom sin verksamhet samt om man planerar åtgärder för att ytterligare förbättra tillgängligheten för hörselskadade sammanfattas under rubrikerna Södra Station, HVB barn och ungdom, HVB vuxna, Stadsövergripande boendeenheter och Övriga.

Södra Station

Konferensavdelningen har en hörselslinga som används vid sammanträden och som verksamheterna anser fungerar bra. Det finns dock inget serviceavtal knutet till hörselslingan. Däremot har förvaltningen kontakt med ett företag som ger service av hörselslingan vid behov. Erfarenheterna av denna lösning är goda. Förvaltningen har även ambitionen att hörselslingans funktion kontinuerligt ska kontrolleras av en person med hörapparat.

Eventuella behov av teckentolk uppmärksammas och bokas vid behov. En av verksamheterna har kontinuerligt använt teckentolkar vid arbetsplatsträffar (APT) då man tidigare haft hörselskadade personer anställda.

HVB barn och ungdom

Institutionerna skapar lösningar utifrån individuella behov både vad gäller klienter och personal. Exempelvis använder man sig av teckentolkar när sådana behövs.

Hörselfrågorna kommer att implementeras i den centrala enhetens och institutionernas löpande arbetsmiljöarbete och ingå som en del i handlingsplanerna för en bra arbetsmiljö.

I samband med de årliga arbetsmiljörunderna kommer en enkät om hörmiljö på arbetsplatsen att användas.

Man har uppmärksammat vikten av att undvika tröttande buller av olika slag. Som ett led i detta arbete har institutionerna uppmanats att stänga av datorer och andra elektriska apparater när de inte används.

HVB vuxna

Det finns erfarenheter av såväl hörselskadade klienter som personal. De lösningar som hittills varit aktuella har handlat om att informera om hur man ska förhålla sig till den som har en hörselskada. Det har fungerat bra med enkla åtgärder som exempelvis att tydligt vända sig till den som har en hörselskada, vara nära vid samtal, att uppmuntra till användande av hörapparat etc.

Det finns ingen planering vare sig samlat eller på enskilda institutioner att vidta några åtgärder för att generellt öka tillgängligheten till lokalerna för hörselskadade. Däremot är man positiv till att vidta åtgärder om behovet skulle uppstå.

Stadsövergripande boenden

Även inom dessa boenden finns erfarenheter av hörselskadade. Precis som inom HVB vuxna har man mött behoven genom att personalen fått information och lärt sig att förhålla sig till den hörselskadade så att kommunikationen fungerar genom att tala tydligt, vara synlig, prata en i taget etc.

Däremot finns ingen planering att vidta generella åtgärder för att öka tillgängligheten för hörselskadade. På en institution har man konstaterat behov av talfoni och blinklarm.

Övriga

Det finns omfattande och goda erfarenheter av att använda teckentolk vid klientbesök. Likaså av att använda texttelefon vid telefonsamtal med hörselskadade. Personal med hörselskador bereds möjlighet att få individuellt utformat stöd såsom telefoner avpassade efter den enskildes behov. Om man har hörsel-

skadad personal används konferenslokalerna med hörselslinga vid Södra Station.

Förvaltningens synpunkter

Det finns inom förvaltningen uppenbarligen en hel del erfarenheter både av att möta klienter med hörselskador och att ha anställd personal med hörselskador. Nästa steg är att den medvetenhet som finns om hörselskadades behov kan leda fram till att man gör generella insatser för att öka tillgängligheten. Det finns dock ingen verksamhet som uttalar något direkt missnöje med hur det fungerar idag.

Det är svårt att vara säker på om det fungerar bra för de som är hörselskadade när det är personer utan hörselskada som uttalar sig om hur tillgängligheten fungerar. Förvaltningen kan endast konstatera att det finns en hög medvetenhet i förvaltningen om vikten av att beakta hörselskadades behov. Förhoppningsvis kan det arbetsmiljöarbete som ska inledas inom HVB barn och ungdom ge erfarenheter som även andra verksamheter inom förvaltningen kan dra nytta av.

Bilaga

Protokollsutdrag från kommunstyrelsens handikappråd och skrivelse från Hörselskadades förening i Stockholm om tillgänglighet för hörselskadade